

Bydgoszcz, dnia 12 stycznia 2018 r.

WPS.III.9421.4.13.2017.EP

**Pani
Renata Dębińska
Dyrektor MOPS
w Bydgoszczy**

Wojewoda Kujawsko - Pomorski stosownie do art. 28 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej oraz § 17 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. nr 61 poz. 543 z późn. zm.) - zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie nadzoru i kontroli, przekazuje niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach od 10 do 24 października 2017 r. - inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnień Wojewody Kujawsko-Pomorskiego przeprowadzili kontrolę sprawdzającą w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bydgoszczy - zwanym dalej Ośrodkiem.

Tematyka kontroli dotyczyła wykonania zaleceń pokontrolnych z dnia 10 maja 2013 roku znak: WPS.III.431.2.26.2012.

Celem kontroli było przedstawienie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli, w tym ustalenie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków.

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. Szczegółowe wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli. Przedmiotowy protokół w dniu 18 grudnia 2017 r. został podpisany przez Kierownika jednostki podlegającej kontroli

Opis stanu faktycznego i prawnego kontrolowanej jednostki stwierdzony w toku kontroli sprawdzającej (w odniesieniu do wydanych zaleceń) oraz stwierdzone nieprawidłowości.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy w związku z wydanymi zaleceniami podjął odpowiednie działania w kierunku ich realizacji. W pełnym zakresie zostało zrealizowanych 16 zaleceń. Natomiast w stosunku do czterech pozostałych zaleceń - ich realizacja nastąpiła w niepełnym zakresie i przedstawia się następująco:

Ad. Zal. Nr 1

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych jednostka winna działać na podstawie statutu, który określałby jej nazwę, siedzibę i **przedmiot działania**. Zalecono uwzględnienie w statucie pełnego zakresu realizowanych zadań przez jednostkę. Statut zmieniany był kilkakrotnie. W obecnej jednak formie statut w sposób niewłaściwy wymienia zadania nałożone na MOPS.

W § 5 statutu zawarty jest zapis: „zadania ośrodka obejmują w **szczególności...**” Pozostawia to otwarty katalog tych zadań. Statut winien w sposób kompleksowy i precyzyjny określać przedmiot działania jednostki. Z uwagi na możliwość mających miejsce często nowelizacji ustaw - wskazane (i bezpieczniejsze) byłoby ujęcie w statucie wszystkich realizowanych ustaw bez wymieniania zadań w sposób szczegółowy, co zapewniłoby właściwe określenie zakresu zadań i kompetencji.

Ad. Zal. Nr 5 i w 9

W procesie kierowania osób do DPS - art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, dotyczący uwzględniania wyłącznie osób, wymagających całodobowej opieki, którym nie można zapewnić odpowiedniego wsparcia w środowisku - nie jest w pełni przestrzegany.

Do poszczególnych domów sporządzane są listy osób oczekujących na podstawie **wydzanych** już decyzji kierujących do DPS. Winny one być zrealizowane w ciągu 3 miesięcy - co nie w każdym przypadku ma miejsce.

Nadal występują trudności w zakresie realizacji decyzji o skierowaniu do DPS w wymaganym terminie (zgodnie z art. 54 ust. 1-2a ustawy o pomocy społecznej).

Z uwagi jednak na bardzo złożony problem powyższego zagadnienia, m.in. mentalność osób starszych, pragnących mieć jakąś perspektywę, co do „nieuchronnie” nadchodzących problemów związanych z podeszłym wiekiem, postępującymi chorobami i samotnością - w trakcie działań kontrolnych sformułowana została propozycja, uwzględniająca, zarówno uwarunkowania ustawowe, jak i wyżej przedstawione zagadnienie. Proponuje się, aby pracownicy w swoich rejonach sporządzali listy osób „zagrożonych niemożnością” samodzielnej egzystencji, ale bez wydawania jeszcze decyzji kierujących. Dopiero z chwilą pogorszenia się sytuacji osoby do stanu, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej - podejmowane byłyby odpowiednie działania decyzyjne.

Ad. Zal. Nr 14

W odniesieniu do osób już skierowanych do DPS - z uwagi na występujące w środowisku potrzeby w zakresie usług - rodzinne wywiady środowiskowe powinny być przeprowadzane nie rzadziej niż co 6 miesięcy, o czym stanowi art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, co jednak nie w każdym przypadku ma miejsce. Są natomiast w aktach powyższych osób notatki, informujące o aktualnej sytuacji w środowisku.

Rodzinny wywiad środowiskowy jest jednak podstawowym dokumentem diagnostycznym, obejmującym wiele obszarów, które winny być analizowane przez pracownika socjalnego (w kontekście np. konieczności natychmiastowego umieszczenia w szpitalu lub w DPS, zmiany w zakresie realizowanych usług opiekuńczych, czy też potrzeby kontaktu z rodziną).

MOPS w Bydgoszczy posiada zatwierdzoną przez Dyrektora Archiwum Państwowego w Bydgoszczy - instrukcję kancelaryjną i instrukcję archiwalną. Zapewnia to właściwą ewidencję spraw oraz umożliwia ich bieżące analizowanie i archiwizowanie.

Z uwagi jednak na specyfikę realizowanych przez Ośrodek działań oraz nakładane nowe zadania - proces udoskonalania rzeczowego wykazu akt ma charakter ciągły.

Trudnym zagadnieniem jest odpowiednie odzwierciedlenie w dokumentacji działań o charakterze pracy socjalnej w środowiskach, co w kontekście art. 110, ust. 11 uops jest szczególnie istotne (uzależnienie struktury zatrudnienia od ilości środowisk, objętych pracą socjalną).

Stwierdzone nieprawidłowości odnoszą się do: spraw formalno - prawnych oraz realizacji merytorycznych zadań - sposobu realizacji świadczeń pomocy społecznej.

Wynikają one z niedostatecznego stosowania obowiązujących przepisów prawnych przy wykonywaniu zadań ustawowych. Istniejący stan rzeczy może skutkować nieprawidłowym funkcjonowaniem jednostki pod względem organizacyjnym oraz niewłaściwym wykonywaniem powierzonych zadań.

Wobec powyższego Wydział Polityki Społecznej, prowadzący kontrolę ocenia działalność kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Na podstawie § 17 ust. 2 rozporządzenia w sprawie nadzoru i kontroli wskazuje się Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy jako osobę odpowiedzialną za powstanie nieprawidłowości oraz za podjęcie odpowiednich działań w celu ich usunięcia.

W związku z zakończeniem postępowania kontrolnego, przekazując powyższe uwagi i wnioski - Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca:

1. W statucie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - określić przedmiot działania zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych,
termin wykonania: bez zbędnej zwłoki
2. W procesie kierowania osób do domów pomocy społecznej - stosować wskazania art. 54 ust. 1-2a ustawy o pomocy społecznej,
termin wykonania: na bieżąco,
3. W odniesieniu do osób skierowanych do domów pomocy społecznej - rodzinne wywiady środowiskowe przeprowadzać zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej,
termin wykonania: na bieżąco.

W wyżej wymienionej kwestiach działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bydgoszczy wymaga podjęcia stosownych działań.

Wskazane nieprawidłowości nie wpływają jednak znacząco na sposób, jakość i terminowość realizacji zadań. Po zrealizowaniu powyższych zaleceń jednostka wykonywać będzie zadania statutowo - ustawowe w wymaganym wymiarze.

Zgodnie z art. 128 ust. 1 - 7 ustawy o pomocy społecznej:

1. Wojewoda w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności, o których mowa w art. 126 cyt. wyżej ustawy, może wydać jednostce organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostce zalecenia pokontrolne.
2. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
3. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
4. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.
5. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w ust. 2, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

6. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.

7. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

W przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych zostanie wszczęte postępowanie administracyjne, zgodnie z art. 130 i 131 ustawy o pomocy społecznej.

(podpis i pieczęć Wojewody)

